

GASETA DE LES ARTS

15 SETEMBRE 1924

DIRECTOR: JOAQUIM FOLCH I TORRES

Any I. — Núm. 9

A Mossèn Josep Gudiol, Pvre., en sortir el seu nou llibre «Els Trescentistes Catalans»

Estimat Mn. Gudiol: Acabo de rebre el seu nou llibre, i ja pot pensar amb quin bon afany i quin dalit l'he fullejat tot d'una. Déu li pagui aquesta nova obra que ha fet, que serà de gran servei per tots aquells que a Catalunya estimen l'art del seu passat i l'estudiem, i encara per tots els qui de fora estant veuen com de la nostra terra estimada en va sortint tota una escola de pintors mal coneguda, que ja fa rotllo dins la història de l'art de l'Europa Medieval.

A vostè li devem una gran part de les coneixences que tenim sobre el nostre art antic, i el llarg treball de tota la seva vida abocada a l'estudi de l'arqueologia, estigui ben segur que ni ha sigut en va, ni deixa d'ésser estimat com es mereix. Els qui de temps coneixem a vostè i el sabem tot donat, generosa i humilment donat a les tasques d'arqueòleg, estimem molt el que fa, i a través de la seva obra hem anat estimant-lo a vostè amb aquella amor que tenen els vers deixebles que no es troben enlloc sinó allí on hi ha un ver mestre.

Tots els del meu temps hem vist com vostè ha anat fent, i com, de l'anar fent, el seu prestigi aquí i a l'estranger es feia gran, com ho és avui. La pila dels seus llibres, grossassa com és ja, faria respecte per ella sola; però el que hi ha a dins és tan segur, hi podem pujar tan de peus, és tan sospesat i és tan humilment espurgat d'apreciacions personals, que ens fa l'efecte d'una pedrera matriu d'on en l'avenir sortiran moltes de les edificacions teòriques que la història del nostre art reclama, del qui tingui prou seny i el gust i el sentit de l'observació prou afinats per a posar-se a fer-les.

Vingut al món de l'arqueologia en el temps dels estarrufaments retòrics a l'hora de les inflades teoritzacions, vostè fou el primer senyal d'un corrent on tots hem après que sols és lícit dir el que es sap, que sols es pot afirmar si es tenen proves. ¡Bon servei aquest, en bona fel... Avui que comencem a apendre l'ofici, veiem de quants embulls ens ha guardat aquesta bona doctrina, tan rigidament practicada per vostè.

En el pròleg del seu llibre, vostè parla d'en Casellas, el meu mestre estimat, i d'en Sanpere i Miquel. ¡Quanta de raó té quan diu que tots dos junts s'haurien completat! Als ulls d'en Sanpere, tot el qui hi sobrava per veure documents, hi mancava per veure pintura. En canvi, en Casellas tenia uns ulls tan fins i un esperit tan treballat, que el més lleu matís no li escapava. Ell tenia, però, una gran horror als arxius i deia, amb raó, que l'ofici d'arxivista és altra cosa que el d'historiador de l'art... Però a Catalunya, desgraciadament, tots fem de tot, i ditxós qui pot fer-ne, com vostè, que no s'ha pas aturat a mirar si era feina d'un ofici o d'un altre, i ha furgat arreu, amb una perseve-

rància i una paciència formidables. En Casellas i en Sanpere ja són morts de fa anys: Déu els tingui al cel! De les seves disputes famoses, dels seus articles polèmics, de les seves furients invectives no en queda res. Dins l'obra de la restauració de Catalunya són els seus dos noms, els de dos treballadors gloriosos que han fet conèixer l'art del nostre

vall d'un llibre, se'n pot fer encara un de nou, i de cada plana d'aquell llibre nou encara se'n pot fer un altre... Cal saber treballar.

I vostè, Mn. Gudiol, ens ha ensenyat d'això; ens ha ensenyat a deixar humilment les qüestions enlaire, esperant el que vindrà al darrera a resoldre-les, i ha fet d'aturador a les fugues literàries i a les

L'eminent arqueòleg Mossèn Josep Gudiol i Cunill, Pvre., Conservador del Museu Diocesà de Vich, que ara acaba de publicar el llibre "Els Trescentistes Catalans" d'alt interès per al coneixement de la pintura nostra al segle XIV.

passat arreu del món. Ara es veu com aquella preocupació de moda en el temps que ells treballaven, que era la del temor de que el que deien es fes vell, era tan humana com infundada, car, malgrat tot el que s'ha fet vell de les dites i afirmacions de l'un i de l'altre, la seva glòria no en pateix, car ells s'oblidaven que l'obra on treballaven era obra de les generacions, tasca humil de col·laboració en conjunt que s'ha d'anar fent pas a pas d'un dia a l'altre, d'un any a l'altre, d'un home a l'altre i d'una generació a l'altra. Ells, com molts del seu temps, tendien a acabar-se les qüestions, a deixar-les llestes i resoltes, a enllestir la feina... No, certament, la feina de fer la història de la pintura catalana, no ens l'acabarem ni ells ni nosaltres ni molts d'altres que vindran al darrera. Al capda-

embestides teoritzadores. Jo confesso que de tot el mestratge de vostè, aquesta part és la que més estimo; i ara, en apareixer el seu llibre, li dono, a manca de millor cosa, i ben sincerament i ben cordialment, moltes mercès.

Dins l'obra de la nostra historiografia artística, aquest lloc de vostè és ben marcat. Al costat d'en Puig i Cadafalch, que ens ha donat el mètode, i diríem la visió biològica de la nostra història de l'art, vostè ens hi ha posat l'exemple del monografista metòdic i pacient que va amuntegant dades damunt d'altres, fins a trobar-se amb una pila feta que es torna una cosa sòlida, una veritat indestructible. Mestres, vostè i en Puig, d'aquesta universitat que té per aules la taula de treball d'un i altre i per lliçons les amicals converses i els escrits de vostès, hem

après el poc que sabem; i si Déu ens dona vida i salut, ho volem aportar, per poc que sia, a l'obra de vostès, que ha d'ésser continuada gloriosament per tot un bell estol d'amics del meu temps i d'altres més joves que ja es són posats a la feina.

Tingui, doncs, estimat Mn. Gudiol, a l'hora de veure's aquest nou llibre d'«Els Trescentistes» als dits, la bona alegria de la feina feta, que és rebuda amb amor per la gent del seu país, i pensi que aquest llibre, com tot el que fa nàixer amor, portarà a l'esperit de les gents joves el dalit d'anar fent i d'avançar cap a noves conquestes...

No esperi de mi un judici del seu llibre. Jo no puc fer-lo, perquè sé per endavant que tot el que diuen els llibres de Mn. Gudiol és veritat: veritat, quan afirmen; veritat, quan dubten, i, essent així, el llibre ha d'ésser bo per força. Demés, no m'escauria a mi de fer-ho, ni tinc autoritat per això. L'única cosa que jo puc fer és, des de la nostra GASETA DE LES ARTS, un homenatge que a vostè estic segur que el sorprendrà, pregant-li, tot i que la seva modestia se'n senti ofesa, que perdoni a tots els qui al seu darrera hem tramet la modesta conspiració de publicar-li el retrat i la seva biografia en un paper públic que s'honora molt en publicar-los.

Déu li dongui molta salut i molts anys de vida per a seguir els seus treballs, i rebí en aquesta hora la més sincera enhorabona del seu amic i admirador, que li besa la mà amb aquella amor respectuosa cordial de sempre,

JOAQUIM FOLCH I TORRES.

Excavacions d'Empúries, 10 setembre de 1924.

Mossèn Gudiol

El dia de St. Esteve del 1872 nasqué en la ciutat de Vich, d'una família industrial de bona posició. Son pare, N'Antoni Gudiol, vivent encara, ha sigut sempre un dels fabricants de curtits, de nom i d'empresa; sa mare, Na Teresa Cunill, una santa dona de fe viva i pràctica, matinera i treballadora per l'estil de Na Teresa Urpià, la mare de Balmes, i de tantes del seu temps, que han sigut la verdadera glòria de l'antiga Ausona, fecundíssima en celebritats que omplen de resplendors la Història pàtria. Aquella mare exemplar el vegé seminarista, mes no el pogué veure pujar les grades de l'altar ni entrar pel portal gran al temple de la bona nomenada.

El fill ha servat sempre la dolça recordança de l'amor matern i de les primerenques regors de la formació domèstica, completada després amb bell esforç d'auto-educació, que l'han dut a endinsar-se pel mar immens de la Història i de l'Arqueologia, per tal de satisfer la natural curiositat del seu engeni, inquirint els orígens i l'evolució de les creacions, esplèndides o modestes, de la Litúrgia i de totes les manifestacions artístiques de la Bíblia i subministrant així a la seva crítica positiva, clarícies oportunes i fonts d'argumentació.

El Bisbe Morgades és, després de sa mare, la memòria més venerada per Mn. Gudiol. Fou la providència visible qui fixà la seva vocació. L'introduí al Museu, quan tot just anaven col·locant-se les primeres col·leccions en aquelles sales del segon pis del Palau Episcopal; seminarista encara, l'envià a Roma amb dos companys, ja difunts, el doctor Baranera, canonge de la Seu barcelonina, i Mn. Pere Bofill, capellà de la Casa de Caritat de Vich; novell sacerdot, li confià la Biblioteca episcopal (1896); dos anys més ençà l'elegia Conservador del Museu; i si hagués perdurat en la Seu de sant Bernat Calvó, aquell gran Prelat que trobà una mort ràpida i gloriosa en la Seu de Sant Olaguer, ens sembla que, tard o d'hora, l'hauria fet canonge. De ben afanyada rai prou la hi té, i de molt temps, una canongia: d'altres, haurien aprofitat les valioses amistats i bones relacions per alguna prebenda; ell, jamai l'ha pretinguda ni cobejada. Diguem que per les condicions de sa família no ha experimentat preocupacions econòmiques. La seva preocupació ha sigut sempre el treball. D'aquesta virtut, avui tan avorrida, n'és un devot i un model. Serà, en bona part, temperament; mes principalment és *virtut*, perquè és *voluntat*: voluntat d'una força extraordinària al servei d'un bon talent i d'un altíssim ideal.

El *distintiu* o *marca* que adoptà i algun dels pseudònims literaris revelen tota la seva personalitat, rica i complexa. Una *lucerna* cristiana: una petita llumenera amb el monograma de Jesucrist, i l'epígraf: «Emitte lucem tuam et veritatem tuam» tret d'un salm didàctic hebreu que troba cada dimarts en son breuari i en la missa cada dia...

Llum i veritat! és el seu ideal d'ençà que, fixada la seva vocació, no ha parat ni un moment d'esmerçar, més ben dit, prodigar ses forces intel·lectuals i físiques en aplegar, ordenar i fer refulgir les riqueses atresorades en arxius, biblioteques i monuments de tota la Província eclesiàstica tarragonina.

Just Caçador, el pseudònim preferit, pot significar un homenatge a la memòria de la noble família vigatana d'aquell cognom; mes de passada i tal volta més directament indica el gust de la recerca adelerada, l'afany de la investigació, gojosa i fadigosa ensems, per viaranys inexplorats, per afraus desconeguts, per vies gens atrassades: el nom *Just*, d'un dels Sants Patrons de la ciutat nadiua, l'amor a la justícia, a la precisió, a l'exactitud. I tot plegat, pseudònim i epígraf signifiquen: desig intens i propòsit infrangible de atènyer-se i subjectar-se, *sempre i en tot*, a la suprema llei de la Història que Ciceró deixà gravada en la fórmula lapidària, tan coneguda com poc seguida: «*Ne quid falsi dicere audeat: nequid veri non audeat*»: ciència i veracitat que no gosa dir coses falses ni callar les vertaderes.

Per tal d'adquirir la ciència, ningú podrà negar que s'hi hagi plangut gens ni mica. S'és passat i es passa la vida estudiant. Els viatges que ha fet per Itàlia, encara seminarista i després ja sacerdot, a París i Colònia en la plenitud de la edat i de la producció científica, els innumerables per totes les terres hispàniques, no han sigut mai passeigs de mera recreació ni esplais de turista, sinó expedicions d'investigació i d'estudi. Encara avui, quan d'altres — la majoria — s'haurien tombat temps ha sobre els

Taula central del retaule de Lluís Borrassà, una de les joies cabdals del Museu Diocesà de Vich.

llorers, un munt de llorers conquerits en bona guerra, o no es cuidarien sinó de *fer salut*, més que més tenint-la, malauradament aperduada, s'està tot l'any, istiu i hivern, del matí al vespre en les sales i golfes del Museu i de la Biblioteca del nostre Palau Episcopal, sens fer cabal de temperatures siberianes ni de xafogors caniculars.

* * *

La llumenera que retrèiem suara, demés del simbolisme absolutament cristià eminenment sacerdotal que

hi volgué atribuir l'autor, ens suggereix a nosaltres el de la tasca humil, silenciosa, pacient, constant; el de les llargues vetlles passades sobre llibres — vells, moderns, moderníssims, els d'última hora — o entre la pols dels pergamins, recollint notes, apurant notícies, precisant dades i detalls. De paciència benedictina també se'n troba fora dels monestirs de St. Benet. A quiscun parlament de Demòstenes diu que podia aplicar-se l'expressió *Oleum redotet*, la millor lloança, ens sembla, a que pot aspirar tot home de ciència, de lletres, d'art, que

Una de les galeries de taules gòtiques i teixits, al Museu Diocesà de Vich que dirigeix Mossèn Josep Gudiol.

vulga fer obra de durada. Els escrits de Mn. Gudiol tenen *sentor d'oli*. No solament ses «Nocions d'Arqueologia sagrada catalana» i la monumental «Arqueologia litúrgica de la Província Eclesiàstica Tarragonina», àdhuc l'article volander circumstancial, de polèmica, la noteta hagiogràfica que per la *Fulla dominical* del Bisbat ve escrivint des de la seva aparició, cada setmana; tot, tot porta la empremta de l'home que no improvisa, que s'és documentat acuradament, i que ja pot tirar-se al públic perquè té una preparació remota, diligent, conscient, i fins allà on és possible, definitiva.

Treballador de mena, el treballar li és vida, sent el goig del treball com altres el de l'esport, el dels espectacles; mes les hores de pena i fadiga que li han ocasionat els seus llibres ¿qui podrà contar-les? N'ha obtingut, això sí, remuneració ben merescuda, títols acadèmics nacionals i estrangers, l'estima dels intel·ligents i un renom i autoritat d'especialista en les qüestions, sovint complicades, de totes les branques de l'Arqueologia, que l'obliguen a convertir la seva estada de treball en *consultori* obert i gratuït sempre, i a mantenir correspondència epistolar amb sumitats científiques i literàries o amb senzills aficionats, tant de dintre com de fora casa

* * *

El bisbe Dr. Torras i Bages tenia en molt alt concepte el Conservador del Museu i Bibliotecari, veia amb íntima fruïció l'obra científica a que venia dedicant tota la seva vida i el convidava a taula, a la taula patriarcal on s'assentaren totes les eminències que passaven per Vich durant aquell pontificat d'immortal memòria; mes com volia que tot sacerdot estigués consagrat també a la pràctica del ministeri, confià a Mn. Gudiol la direcció de l'escola dominical catequística del Seminari, càrrec que desempenyà molts anys, amb la regularitat metòdica que el distingeix i amb la complacència singular que li produïa el tracte amb la infància bellugadissa i enjogassada. El mateix Prelat li encarregà una més alta *Catequística*. L'any escolar de 1906-907 foren obligats tots els seminaristes, alumnes de les aules de Moral, a concórrer a les vuit lliçons o conferències sobre Arqueologia eclesiàstica que cada any, després de les vacances de Pasqua florida, donaria el Reverend Conservador del Museu. El bé que han fet aquestes conferències, educant el gust, despertant aficions i, quan altre no, inspirant respecte a l'antiguitat cristiana, ho prova la transformació de molta part de la clerecia i la comparació entre els nostres temps i aquells primitius de la creació del Museu, quan homes tinguts per grans i que haurien de ser-ho per sos estudis i caràcter, parlaven estúpida *dels draps i ferro vell* estojats en les col·leccions arqueològiques de la capital del Bisbat. Encara que no tingués altre mèrit que el d'aquestes conferències, podria figurar entre els catequètics més excel·lents del Seminari. El resultat d'aquelles lliçons corresponia a l'esforç del qui les donava: l'estudiantina, que sap amidar desseguida de cap a peus els seus mestres, veia la importància de les matèries i del professor i ha seguit sempre amb tot l'interès aquests cursets brevíssims, però plens i ben aprofitats.

Diguem per cloenda d'aquesta descolorida relació, que Mn. Gudiol és admirador i en moltes coses imitador dels escriptors insignes que per la finor de la seva crítica han exercit i exerceixen un vertader apostolat en el camp de l'Arqueologia i de l'Hagiografia, fent-se respectar de la ciència heterodoxa i dels savis o no savis víctimes de la seducció racionalista. Entre les figures culminants citem el benedictí Dom. Leclercq, el holandista P. Hipòlit Delaie, S. J., i els sacerdots seglars Pierre Battiol, encara vivent i actiu, i el difunt Duchesne. De tots ells coneix els escrits, n'admira la potència de treball, l'amplitud de les seves obres, i fàcilment propendria a seguir-ne l'acritud de l'estil i la ironia.

El seu escriure, ordinàriament, és de gran sobrietat, sens enfarfecs, ni preciosisme. El pròleg que acaba de dictar—perquè ha de servir-se d'amanuense—pel segon volum dels TRESCENTISTES seria qualificat per Menéndez i Pelayo com dels millors, senzillament perquè *no ho sembla*.

Quan morí el Duchesne, vàrem referir-li una necrologia que en feia *Il Corriere d'Italia*, i li semblà molt justa aquesta frase del mateix escriptor, dient que volia ésser *il meno credulo tra i più credenti*.

Bellíssima aliança de la fe ortodoxa amb la crítica severa! És el símbol de la *lucerna* amb el monograma del *Qui és llum del món, Camí, Veritat i Vida*.

MARIAN SERRA I ESTURI, Pvre.,
Canonge de la Seu de Vich.

Mossèn Gudiol, director del Museu de Vich

Quan aneu a Vich, si voleu veure a Mn. Gudiol, el trobareu tothora que va al Museu. El sacerdot matiner, un cop ha dit la missa, se'n puja a la quietud de les golfes del Palau Episcopal, i allí, en la seva taula de la Biblioteca, o en el seu recó de la Secretaria, voltat de calaixets plens de paperetes, es posa a treballar cada dia amb un dalit novell.

Aquell capellà d'aire humil, un xic irònic, llest i de mirar penetrant, ha posat tota la seva humilitat, tota la seva bona ironia i tota la seva llestesa a fer aquell Museu de Vich que fundà el gran bisbe Morgades i que avui és a tot el món una glòria de la terra.

Aquella obra va començar quan encara s'hi era a temps. De les parròquies del Bisbat es va formar el primer fons que de si ja era una cosa grossa. Totes aquelles taules reunides a Vich per un bisbe intel·ligent i amb l'ànima inflamada de patriotisme, donaren de seguida la sensació de que aquí hi havia un passat ple d'espirituals substàncies, i mossèn Gudiol, que aleshores era un jove seminarista, va nàixer a l'arqueologia amb el Museu, i el Museu de Vich és una cosa tan d'ell com la seva sotana i ha crescut amb ell a dins, de manera que formen gairebé un sol cos, fins al punt que ens costaria d'imaginar a Mn. Gudiol sense el Museu i al Museu sense Mn. Gudiol que l'ha fet i el governa.

Les sales d'escultura del Museu Diocesà de Vich.

Si aneu a Vich i per un atzar no trobéssiu a Mn. Gudiol al Museu, és que no és a Vich; i si no és a Vich, és que corre per un lloc o altre arreplegant coses per al Museu. Cada objecte que hi ha dins les vitrines, cada retaule que hi ha penjat als murs, té una historieta que Mn. Gudiol sap. De cada un, de la manera que se'ls mira, es veu que en refà els camins i sap del poblet d'on varen sortir, o de l'antiquari que els hi va vendre. Com tots, ell, fent aquest ofici per l'amor de Déu i de la Pàtria, ha agafat la santa dèria de la possessió i el neguit de

la peça que fugí i l'afany d'arrencar l'exemplar que no vol seguir. L'ofici d'antiquari dona aquests neguits, i Mn. Gudiol els té tots, i fins ens atreviríem a dir que la passió de la possessió (que Déu ens conservi) el pica a estones, potser i tot malgrat ell.

Aquestes virtuts de l'home que ha fet i fa un Museu, són una de les seves glòries, i com que ha assistit de bell començament a la naixença de la casa, ell és un dels pocs directors de Museu del món que té tots els objectes, no ja catalogats científicament, sinó biografiats, diríem.

Altra de les Galeries de taules gòtiques i orfebreria al Museu Diocesà de Vich.

Mn. Gudiol ha fet, però, el seu Museu amb tan pocs diners, que si avui tinguéssim una idea del que hi ha gastat, tots ens n'escruixiríem. Ell ha captat per al seu Museu, i quan no ha captat diners, ha captat voluntats, i quan no ha trobat ni una cosa ni l'altra, els hi ha posades ell doblement i se n'ha sortit. Ara mateix diguem-ho, i diguem-ho ben alt:

En Babra, editor, llibreter i antiquari, hereu de «L'Avenç», volia completar el que tenia publicat en Sanpere d'«Els Trescentistes Catalans», i ningú li podia fer millor aquesta feina que Mn. Gudiol. Mossèn Gudiol, però, es resistia. En Babra, que és dels qui sap el dimoni on jeu, l'encaçava quan podia i la insistència no parava. Per fi en Babra va trobar el sistema; i el sistema era pagar la feina d'autor a Mn. Gudiol amb objectes antics per al Museu de Vich.

Mn. Gudiol no va resistir. ¡Tal escultura que tenia en Babra, tal retaule, tal còdice, serien seus... és a dir, serien del seu Museu, del Museu de Vich!... I es va fer el tracte del llibre «Els Trescentistes Catalans», que ha sortit ara.

FLAMA.

El Llegat Feliu Sala Barnades al Museu d'art Modern

En morir la passada primavera el conegut advocat barceloní en Feliu Sala Barnades, llegava als Museus de Barcelona les principals obres de pintura de la seva col·lecció d'artistes moderns, formada a l'escalf d'una afició intel·ligent i entusiasta que el feia acudir afanyós i interessat a l'obertura de les nostres exposicions artístiques, entre els *amateurs* cada dia més nombrosos que hi fan cap.

A posta de la seva mort, el seu íntim amic i distingit advocat en R. Closas escrivia sobre la personalitat d'en Sala Barnades aquestes paraules següents, que donen una silueta espiritual ben justa del col·leccionista que ha confiat al nostre Museu, en honor i profit de la ciutat, les obres d'art amb tant amor guardades per ell en vida.

Diu així:

«Ha mort en Feliu Sala i Barnades, que acabà amb el seu testament d'enriquir, per una banda, amb precioses teles les col·leccions de pintura del nostre Museu; i, per l'altra, de contribuir poderosament amb la seva fortuna al sosteniment de l'hospital de la Santa Creu, lligant-se, així, el nom d'en Sala amb el d'aquella preuada sèrie de filàntrops, gràcies als quals fou fundada en temps més gloriosos i ha crescut de la nostra saba aquella venerable institució.

L'última disposició d'en Feliu Sala és fidel reflex de la seva manera de ser. Home d'una rara equanimitat, en aquests temps de nerviosisme i de desorientació, compartia amb una exacta ponderació l'exercici sentit de la seva professió d'advocat amb els esplais que li proporcionaren les seves dues principals aficions artístiques: la música i, sobre tot, la pintura.

Com a jurista, ultra la seva justesa en l'exercici diari de la professió d'advocat, tenia acusades característiques

D. Feliu Sala, generós col·leccionista qui en morir ha llegat als Museus de la Ciutat la seva col·lecció de Pintura Contemporània.

mentals molt racials. No era donat a les grans síntesis, sinó, al contrari, cercava en l'exègesi del text positiu, mitjançant l'estudi de la jurisprudència, el criteri de justícia, nota que ja assenyalava en Duran i Bas com la més sortint de l'escola jurídica catalana.

Aficionat, com dèiem, principalment a la pintura, començà a iniciar-se entre els nostres artistes, i va anar reunint una rica col·lecció de teles, on hi abunden els Colom, Carles, Mir, Galwey, Isern, Pasqual, Suñer, Urgell, Oliver, Mallol, Puig Perucho, Bonaterra, etc. Entre la col·lecció figura també «La noia del colom», un notable desnú del vuitcentista P. Clavé.

I trobant-se gairebé sol, sense descendència, amb una sòlida posició econòmica, donà, amb aquell alt sentit de solidaritat col·lectiva a què suara em referia, una destinació lògica i justa als seus béns, llegant al Museu municipal de Barcelona els quadres de major vàlua artística; i instituint hereu de la seva fortuna l'hospital de la Santa Creu, d'aquesta ciutat, per tal que pugui dotar, amb la renda que produeix, més llits per a malalts.

En aquests dies rúfols per a la nostra terra, aconhorta, tanmateix, de veure aqueixos actes de ciutadania pòstuma!

El conjunt de les obres llegades, que han d'enriquir d'una manera considerable els nostres Museus, són les següents:

Puig Perucho, paisatge. «La Pietat», sense firma (segle XVII). «La Verge», sense firma (segle XVII). Paisatge, sense firma (segle XVII). Isern Alié, paisatge. Isern Alié, paisatge amb figures. Isern Alié, paisatge de París. Isern Alié, paisatge. Mir, paisatge. Isern Alié, pati de Cluny. Pasqual, paisatge. Galwey, paisatge. Mir, paisatge. Urgell, paisatge. Mallol, paisatge. Oliver, paisatge. Carles, paisatge. Colom, «Les Albes de Sant Cugat», paisatge. Isern Alié, paisatge del Sena. Isern Alié, cavalls al riu. Colom, «Tossa». Galwey, «Hort de cols», paisatge. Carles, paisatge. Mir, paisatge. «La noia del colom», obra datada en 1887, sense firma visible, atribuïda a P. Clavé (Martí i Alsina?). Isern Alié, carrer de París.

L'obra de Mn. Gudiol

Alguns bons amics de l'eminent arqueòleg Mn. Josep Gudiol, per encàrrec de la Direcció de la nostra GASETA DE LES ARTS, han portat a cap la feina costosa de reunir les dades bibliogràfiques que donen idea de com és abundosa la producció del nostre autor. Aquesta tasca de recopilació té un interès extraordinari pels estudis de l'Arqueologia Catalana, ja que, dispersa l'obra de Mn. Gudiol en revistes i fascicles, així forma un cos de consulta del qual no poden prescindir tots els que estudiïn el nostre art antic.

Ha dirigit aquesta feina de recopilació el Rnd. Sr. D. Segimón Cunill, Pvre., auxiliat de dos altres entusiastes admiradors de l'arqueòleg vigatà. La nostra gratitud a ells per aquesta tasca, que constitueix, dins l'homenatge humil que la GASETA dedica a Mn. Gudiol, el que podríem dir el tret més característic de l'homenatge, que és el del treball constant i amorós de les coses del nostre passat.

Cal tenir present, però, que ja prou copiosa aquesta llista, pels límits de la nostra publicació, els recopiladors han deixat de banda els articles polítics i les notes d'arxiu, que són molt extenses.

Heu's aquí, doncs, la millor idea que podem donar del treball de Mn. Gudiol, i el millor elogi que podem fer de la seva personalitat.

Obres publicades en volum solt

- «Nocions d'Arqueologia sagrada catalana», 1902. — Obra premiada amb accésit al premi Martorell de 1902. (Exhaurida.)
- «L'Ausa romana y el seu temple», 1907. — Biblioteca d'Autors Vigatans.
- «Una antiga traducció catalana dels Quatre Evangelis», 1910.
- «Collformich», 1913.
- «Resum d'Arqueologia cristiana», 1916. — Col·lecció «Minerva».
- «El Bisbetó», 1916. — Lectura Popular.
- «La indumentària litúrgica», 1918.
- «El mobiliari litúrgic», 1920.
- «Vich y el seu Museu Episcopal», dues edicions 1921-1923. — Atracció de Forasters.
- «Els Trescentistes Catalans», 1924.
- «Memòries del Museu Episcopal de Vich des de l'any 1908 al 1924» (en volum a part cada any).

Obres en premsa

- «El pintor Lluís Borrassà». — Encàrrec de l'Acadèmia de Belles Arts de Barcelona.
- «Les monedes vigatanes durant la revolta de Catalunya contra Felip IV». — Biblioteca d'Autors Vigatans.
- «Catàleg dels manuscrits del Museu Episcopal de Vich anteriors al segle XVIII». — En publicació «Butlletí Biblioteca de Catalunya».
- «Les creus monumentals de Catalunya». — «Butlletí Centre Excursionista de Catalunya 1916-24».
- «Catàleg dels vidres de la col·lecció Amatller».
- «L'Arqueologia litúrgica de la Província eclesiàstica tarragonina». — Obra premiada en el concurs Martorell amb 20,000 pessetes l'any 1917.
- «L'altar, sos útils i mobiliari». — Vol. Congrés d'Art Cristià de Roma, any 1913.

«Sant Ignasi de Loyola i el Bisbe Jaume Cassador».

Obres inèdites

- «La Missa i els ornaments i útils per celebrar-la ans del segle XIV».
- «La iconografia mariana a Catalunya». — Premiada en els Jochs Florals de Barcelona 1897 o 98.
- «El claustre de la Catedral de Vich». — Accésit dels Jochs Florals de Barcelona 1896.
- «L'orfebreria a Catalunya». — Premi de l'Econòmica d'Amics del País.
- «Iconografia de la Immaculada Concepció a Catalunya». — Premiada en un certamen de Tortosa.
- «Iconografia de la Mare de Déu a Catalunya». — Premi de l'Institut d'Estudis Catalans.
- «L'esmalteria a Catalunya».
- «La vidrieria catalana».
- «La impremta a Vich».
- «Vich baix la dominació senyorial».
- «La litúrgia rossellonesa». — Memòria presentada a la Junta de Pensions a l'Estranger, Madrid.
- «L'art constantinià a Catalunya». — Memòria presentada al Congrés d'Art Cristià celebrat a Barcelona l'any 1913.
- «La pintura catalana antiga». — Set conferències donades en el Centre Excursionista de Catalunya, cursat d'Estudis Universitaris Catalans any 1910.

Pàgina Artística de «La Veu de Catalunya»

Any 1911

Núms. 81, «Les escultures del Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses». — 84, «A propòsit del Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses». — 88, «Un document inèdit sobre el pintor Lluís Borrassà». — 92, «Un tipus iconogràfic entre les escultures de la Mare de Déu». — 103, «Noves obres del pintor Joan Gascó». — 106, «Un saler litúrgic».

Any 1912

Núms. 113, «Art i dialèctica». — 119, «Quelcom sobre gravat primitiu». — 120, «La crucifixió de Crist en la iconografia cristiana». — 125-127-129-131-132, «El baldaquí de Ripoll». — 131, «Les cartes de jugar». — 141, «Els draps de pinzell». — 147, «El joc de taules». — 149-150, «El X Congrés d'Història de l'Art». — 157, «Quelcom sobre l'escola artística de Beuron».

Any 1913

Núms. 164, «Neules i neulers». — 169, «La decoració pictòrica de la Catedral de Vich». — 170, «La passió de Jesucrist segons un còdice català de París». — 188, «Els gravadors

«La noia del colom», de la Col·lecció F. Sala, atribuïda a Clavé (Martí i Alsina?)

Paisatge de la Garriga, per en Enric Galwey. (De la Col·lecció F. Sala llegada al Museu.)

Abadal».—191, «Guadamacils catalans».—194, «El pali de Santa Perpètua de Moguda».—198, «Caixes i caixers gòtics».—205-206, «L'Exposició de Creus».

Any 1914

Núms. 211, «L'Exposició de Creus».—216, «Cadires plegadisses».—221-222-223-225, «La venda d'antiguitats».—222, «Els pintors Jaume Ciera i Bernat Puig».—224, «Quatre pintures d'en Vermejo».—226, «Els Monuments».—232, «Les reixes catalanes; els seus autors».—234, «La Custòdia de la Catedral de Barcelona».—241, «Sant Tomàs de Riudeperes».—244, «La restauració dels monuments arquitectònics».—246, «Les velles armes de foc».—247, «D'artilleria catalana antiga».—250-254-255, «Les primitives armes de foc portàtils».—263, «De la Nativitat de Jesús».

Any 1915

Núms. 270, «De la Candelera».—276, «Veres Creus».—280, «El volum II de la *Historia del Arte* d'en Pijoan».—294-295, «El retaule de Granollers del Vallès».—302, «Les pintures murals de Sant Sadurní d'Osormort».

Any 1916

Núms. 320, «Gravadors-argenteres catalans».—331 bis, «Els Sants Sepulcres».—338, «Un bàcul abacial».—357, «El volum III de la *Historia del Arte* d'en Pijoan».

Any 1917

Núms. 368, «El retaule de Castelló d'Empúries».—379, «Les xapes de guarniment».—396, «Les bacines de llautó».—400, «Les piquetes d'aigua beneita».—402, «La Mare de Déu de Queralt».—404-405, «Els orígens de la pintura a l'oli».—406, «Pintura mural a Tarrassa».—409, «El retaule de Poblet».—413, «Els morters de cuina».

Any 1918

Núms. 418-421-424, «Per la història de la tapisseria a Catalunya».—429, «La Mare de Déu en la Resurrecció de Crist».—444, «D'en Vermejo».—454-459, «Relotges i rellotgers catalans».—461, «Ferrers catalans anteriors al segle XVI».—463, «El darrer volum de l'obra d'en Puig i Cadafalch».

Any 1919

Núms. 468-497, «El retaule de la Catedral de Vich».—474, «Pintors cortiners i de portes d'orgue».—476-480-486-492, «De vidrieres i vidriers catalans».—492, «Més pintures murals».—500, «Del claustre de la Catedral de Vich».

Any 1920

Núm. del 21 d'agost, «Les antiguitats ausetanes». — Núms. 522-524-527, «Dels pessebres».

Any 1921

Núm. del 6 d'agost, «La Casa Comunal vigatana». — Núms. 536-537-538, «De ventalls».

Any 1922

Núms. 553-559, «De la il·luminació artificial de les esglésies». — Número d'agost, «La indústria porcina a Vich». 561, «De les pintures murals de Sant Sadurní

d'Osormort». — 563, «Sant Cristòfol».—564-566, «L'Almorratxa». 565, «La restauració de la imatge de la Mare de Déu d'Andorra».

Any 1923

Núms. 570-575-576, «Del Rosari». — 577, «De vidres esmaltats catalans». — Núm. de 6 d'octubre, «De vidres esmaltats catalans».

Any 1924

Núm. del 31 de maig, «Conversa artística: El porró».

«*Veü del Montserrat*»

Any 1894

Planes 264, «Roma. Lo cementiri de Campo Verano».

Any 1895

Planes 51, «Profanacions artístiques».—5-38-79-111-143-183-216-247-287-319-359-390, «Museu Episcopal de Vich: Adquisicions».—186, «Símbols amb què s'ha representat el Sagrat Cor de Jesús». (Tiratge a part.)—237, «Emporion».

Any 1896

Planes 139, «Una troballa» (monedes de Ramon Berenguer IV).—315-339-347-356-363-371-379, «Les monedes vigatanes». (Tiratge a part.)—387, «Parlament fet en la sessió que en honor del Centre Excursio-

nista de Catalunya celebrà el Circo Literari de Vich en la vetlla del 29 de novembre de 1896».

Any 1897

Planes 195, «Més sobre monedes episcopals vigatanes».—8-47-79-111-143-182-213-255-286-359-391, «Lo Museu Episcopal en 1896».

Any 1898

Planes 6-39-71-102-142-183-246-278-350, «Lo Museu Episcopal en 1897».—131, «Una troballa de monedes».—402-410, «Catalunya en les Creuades».

Any 1899

Planes 75-180-259-291-363-371, «Les falsificacions en l'arqueologia. Cartes a un amic» (Just Cassador).—100-107, «El Museu Episcopal en 1898: Memòria del Conservador».—338-347, «Discurs llegit en el solemne acte de pendre possessió de la presidència de la Junta del Museu Episcopal de l'Il·lm. i Rvm. Sr. Bisbe de Vich, Dr. D. Josep Torras i Bages».

Any 1900

Planes 3-10-27, «El rellotge de la Catedral de Vich».—59, «Segon Congrés d'Arqueologia Cristiana» i «Museu Episcopal de Vich» (memòria).—124-188-365-380, «VII. Les falsificacions en l'Arqueologia (Just Cassador).—139-154-164, «Les pintures de Santa Agna de Montral».

Any 1901

Planes 133, «El Museu Episcopal de Vich en 1900».—258-290-330-377-412, «Col·locació de les santes relíquies en els altars».—353, «Canvis introduïts per la impremta» (Just Cassador, nota d'Arxiu).—452, «Dos documents sobre els antics drets senyoriais» (Just Cassador, nota d'Arxiu).—470, «El Sant-Christ en les troncs» (M. T., nota d'Arxiu).—470, «Sobre llegir en els refetors»

Paisatge d'Olot, per Ivo Pasqual. (De la Col·lecció llegada al Museu per en F. Sala.)

Paisatge de Sant Cugat del Vallès, per J. Colom. (De la Col·lecció Sala llegada al Museu.)

(G., nota d'Arxiu).—299, «Hierros artísticos. Colección de láminas, por Luis Labarta» (Just Cassador).

Any 1902

Planes 122, «Lleó XIII en les medalles papals».—162, «El Museu Episcopal de Vich en 1901».—386, «Una representació del Sagrat Cor de Jesús del segle XIX».—«Successos de Vich des de 1634 a 1641» (publicació d'un ms. de l'època.) (Fulleti.)

Revista «Centre Excursionista Vich»

Volum I (1912-14)

«Un retaule de Joan Gascó».—«El Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses». (Tiratge a part.)—«L'Ermita de Sant Mohí».—«Sant Tomàs de Riudeperes».—«Genealogia de la casa Altarriba».

Volum II (1915-17)

«Dolmen de la Serra de l'Arca».—«La decoració pictòrica de l'absis de Sant Sadurn d'Osormort».—«Exploració del dolmen del Boix».—«Documentació sobre els primitius segells del Capítol de Vich».—«El canonge Ripoll». (Tiratge a part.)—«L'església de la Mare de Déu del Barri de Tona».—«El dolmen de Cruilles».—«De bibliografia del canonge Ripoll».

Volum III (1918-20)

«Notes referents a Sant Pere de Casseres».—«Dels ponts dels voltants de Vich».—«D'uns enterraments d'Ayguafreda de Dalt».—«El culte a la Immaculada Concepció». (Tiratge a part.)—«Una església vigatana dedicada a la Mare de Déu de Montserrat».—«El dolmen de l'Hermitge del Vilar» (Sant Bartomeu del Grau).—«La Canonja».—«El Combragar de l'Hospital de Vich».—«Excursió a Ayguafreda de Dalt».—«Exploració del dolmen de l'Espina».—«Un altre dolmen a Sant Bartomeu del Grau».—«Un altre dolmen al Pla del Trullàs».—«Un altre megalit a Puigrodó».

Volum IV (1921-23)

«Les joies de l'església dels Jesuïtes de Vich».—«El Dr. Guillem Cassador i sa família».—«Església de Santa Eulària de Mérida existent a Vich».—«El convent de Santa Clara de Vich».—«La Mare de Déu en les Muralles de Vich».

Revista de la Secció d'Exploracions del dit Centre

Núm. 6 (1922), «La vitrina Abadal» (en el Museu Episcopal de Vich).

Revista «La Catalana»

Núms. 73 «La vida de Sant Bernat Calvó pel P. Relles» (1919).—94, «D'un canonge de Vich» (1921).—116, «El jutge Guillem Borrell» (1922).—128, «Dos mestres florentins del segle XIV» (1922).—137, «Els goigs» (1923).—144, «De les ulles» (1923).

«Missatger del Sagrat Cor de Jesús»

«La comunió dels infants» (1908).—«Un hostier del segle XIV».

«Vell i Nou»

Planes 367-415-451, «De rajolers i rajoles de color» (1918). (Tiratge a part.)—163, «De les campanetes litúrgiques» (1919). (Tiratge a part.)—380, «El retrat en la pintura catalana» (1919).—289, «L'estudi del natural en la pintura gòtica catalana» (1920). (Tiratge a part.)—1-67, «Les Veròniques» (1921). (Tiratge a part.)

En la Revista «Museum»

Núms. 10, «Una casulla del Museu de Vich» (1911).—2, «A propòsit del *Textus argenti* de la Catedral de Vich» (1912).—12, «Sant Cugat del Vallès» (1912). (Tiratge a part de l'Associació Atracció de Forasters.)—7, «Enquadernacions de Vich» (1913).—2, «Una antiga producció catalana» (1914).—7, «Una creu d'altar» (1915).—2, «Barquillos y barquilleras» (1920).

Revista «Forma»

Núm. 9, «Les pintures romàniques del Museu de Vich» (1904).

Memòries de la Real Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona

«Sant Pau de Narbona i lo Bisbat de Vich» (1905). (Tiratge a part.)

«Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans»

«Traducció dels Usatges» (1907). (Tiratge a part.)—«El Necrologi de Roda» (1907). (Tiratge a part.)—

«La Torra de Saladeures» (1907). (Tiratge a part.)—«L'orfebreria en l'Exposició de Saragossa» (1910). (Tiratge a part.)—«Les creus d'Argenteria a Catalunya» (1920). (Tiratge a part.)

Primer Congrés d'Història de la Corona d'Aragó

«Les bregues sobre lo senyoriu de Vich en temps del Rei Jaume I» (1909). (Tiratge a part.)—«La vaixela de fusta durant el segle XIII» (1910). (Tiratge a part.)—«El sepulcre de Sant Bernat Calvó» (1912). (Tiratge a part.)

Congrés Apològic de Balnes

«Els monuments catalans fent obra apològica» (1911). (Tiratge a part.)

Programa de les festes de Sant Miquel (Vich)

(Impremta Balmesiana)

«El canonge Ripoll» (1916).—«Del nostre Sant» (1918).—«Les cries» (1919).—«Les relíquies de Sant Miquel a Valladolid» (1920).—«El cap de Llúcia» (1921).—«Els Gegants» (1922).—«El Bou de fusta» (1923).—«Els retrats de Sant Miquel dels Sants» (1924).

«Bul·letí del Centre Excursionista de Catalunya»

«L'Excursionisme i l'Arqueologia» (1902). (Tiratge a part.)—«Iconografia de la portalada de Ripoll» (1909). (Tiratge a part.)

«Anuario Eclesiástico»

«El Sagrario» (1916).—«Un tesoro sagrado» (1917). (Altar portàtil de plata segle X, caps crucifera, relíquies i teixits antics, trobats en la parròquia de Selva de Mar.)

Reseña eclesiástica

«L'evolució litúrgica en la província eclesiástica tarragonina» (1913).—«La venda d'antiguitats» (1913).

«Estudis Universitaris Catalans»

Núms. 5 i següents, «Mestre Gascó» (1907). (Hi ha tiratge a part.)—9 i següents, «El Col·legi de pintors de Barcelona a l'època del Renaixement» (1908).—«L'església del Brull i les seves pintures» (Juliol i agost 1909).

Paisatge d'Olot, per D. Carles. (De la Col·lecció Sala llegada al Museu.)

Bul·letí de la «Societat Artístico-Arqueológica Barcelonesa»

«Quelcom sobre Lambarts» (1913 o 14).

«La Veu de la Comarca de Tortosa»

Núm. 102, «La iconografia concepcionista catalana» (1904).

«De l'Art de la forja»

Núm. 5, «Ferrers catalans anteriors al segle XVI» (1918).

En la Revista «Vida Cristiana»

Núms. 2, «La festa de la Candelera» (1914).—4, «La Quaresma abans del segle XV a Catalunya» (1915).—5, «Els entremesos oratoris pasquals» (1915).—16, «El Museu diocesà de Barcelona» (1916).—17, «La Mare de Déu morta» (1916).—20, «La festa de Nadal en els segles XI i XII» (1916).—24, «L'Arqueologia litúrgica de la província eclesiástica tarragonina» (1917).—33, «Les piquetes d'aigua beneïta» (1918).—35, «De l'Assumpció» (1918).—55, «De la festa de Nadal» (1920).—76, «El Lavatori» (1923).

«Gazeta Vigatana»

Any 1904

Núms. 2, «La Mare de Déu de la Bona Sort».—31, «Sobre col·leccionistes d'*ex-libris*».—44, «La processó del Corpus a Vich».—53, «Un retrat de Sant Miquel dels Sants».—64, «Museus» (parla d'una *Majestat* i d'una lauda sepulcral del Museu de Vich).—65, «La Concepció Immaculada a Catalunya a finals del segle XIV».—73, «En Bach de Roda».—86, «El Certamen històric».—93, «Sobre iconologia».—98, «La Concepció de Maria».—98, «La Immaculada a la Seu de Vich».—102, «La Biblioteca catalana».

Any 1905

Núms. 106, «La premsa vigatana».—133 i següents, «El Museu Episcopal de Vich» (memòria de l'any 1904).—143, «La pintura de la Catedral».—153, «Sobre el culte de Sant Antoni a Vich».—160, «La bandera de Sant Miquel».—172, «F. Carreras i Candi: Miscel·lània històrica catalana».—182, «El Congrés d'Història de la Corona d'Aragó».—192, «L'aniversari de la mort d'en Bach de Roda».—197, «Purificació».—199, «Impressió-fruit de viatge».

«Gazeta Montanyesa»

Any 1905

Núms. 1, «La pintura de la Catedral».—3, «Barres o pals».—15, «Una nova inscripció romana».

Any 1906

Núms. 21, «La nova inscripció de Prats de Rey».—27, «Una adquisició per al Museu».—32 i següents, «El Museu Episcopal de Vich en l'any 1905».—46, «Barres o pals; tornem-hi».—59, «Les crides».—63, «Sobre la publicació de textos antics».—72, «Una col·lecció d'obres d'en Balmes».—73, «Una arqueta de relíquies».—91, «El sepulcre de Sant Bernat del segle XIV».—92, «Versos del segle XVI».—94, «El pont de Sau».—96, «En Simon de l'ombra».—108, «El barco d'un vigatà».—109, «Fundació del gremi de mestres de casa».

Any 1907

Núms. 118, «Un metge de secà».—125, «Oracions i fatilleries».—136, «Contra la llengua catalana».—138, «Un hebraïsta».—150, «Vinguda de l'Ordre de Predicadors a Vich».—151, «Fundació de la Confraria del Roser de sombrerers a Vich».—152, «La desmonumentalització a Vich».—153, «Una batalla».—157, «Sobre la vinguda de dominics a Vich».—163, «Quelcom sobre els pares de Sant Miquel dels Sants».—164, «Els germans de Sant Miquel dels Sants».—165, «Versos amb motiu de la beatificació de Sant Miquel».—166, «Un document sobre els pares de Sant Miquel».—167, «Escòles de Vich».—170, «Com s'escriu la història».—173, «Les festes dels carers de Gurb i Manlleu».—183, «Jornada perillosa».—189, «Lleons i escuts».—194, «Una visita a les excavacions de Puig-Castellar».—«La Passió de Santa Perpètua» (versió catalana i comentari). (Tiratge a part.)

Any 1908

Núms. 224, «La vinguda a Vich del Rei en Jaume».—226, «Mestre de minyons».—228, «Compliment d'una sentència».—230, «La fi del lladre Tocason».—292, «La Banda Municipal de Vich de 1320».—296, «Nota filològica».—298, «El llegista vigatà Callís».—312, «Sobre metges».

Any 1909

Núms. 320, «L'Escola Capitular.—Un jugador del segle XIII».—325, «Les pintures d'en Sert».—329, «Sant Francesc s'hi moria. Bany de Vich».—347, «Un calvari de finals del segle XII (Montral)».—«Una visita a la parroquial del Brull».—360, «La sepultura del bisbe Morgades a Ripoll».—375-377, «Montserrat».

Any 1910

Núms. 438, «Commemoració de la Batalla de Vich».—446, «El moniment de Santa Teresa».—464, «La mort del comte de Santa Coloma».—466, «Nota bibliogràfica balmesiana».—492, «Quelcom sobre la bandera de la Ciutat».—«En Balmes i en Ferrer i Subirana». (Tiratge a part.)

Any 1911

Núms. 588 i següents, «Impressió».—674, «El jurisperit vigatà Jaume Callís».—«Dos episodis vigatans». (Tiratge a part.)

JOAQUIM MIR. — Paisatge de Caldes. (De la Col·lecció Sala llegada al Museu.)

Any 1912

Núms. 697, «Excursions». (Tiratge a part.)—697, «Una profecia».—714, «Per la memòria del conceller Casanova».—Núms. següents, «De Roma».

Any 1913

Núms. 849, «De Perpinyà».—856, «Carcassona».—859, «La Catedral de Chartres».—898, «El monograma de Crist».

«Gazeta de Vich»

Any 1914

Núm. 23, «Imatges de plata de la Seu de Vich representant la Immaculada Concepció».

Any 1915

Núms. 59 i següents, «En Bach de Roda». (Tiratge a part.)—95, «La Puríssima».—128-131, «Una excursió pel Montseny».

Any 1916

Núms. 205, «El Bisbe» (en la mort del bisbe Torras).—212, «Un present del bisbe Torras a Vilafranca del Penedès».—257, «Oratoris de Pasqua».—272, «Ara ausetana dedicada a Diana».—287, «El Corre-Bou de Vich en el segle XVII».

Any 1917

Núms. 348, «Un document sobre el convent vigatà del Carme».

350, «L'Emili Bertaux».—403, «Excursió o Folgaroles».—420, «Nota sobre el P. Gallissà».—443, «De la Bandera de la Ciutat».—444, «Un tros de l'altar de Casserres».—447 i següents, «Vich en la guerra de la Independència».—455, «Una estació romana al peu del Puig den Planes».—476-480-483-485, «Un incident espanyolista».

Any 1918

Núms. 355 i següents, «Breu història del Museu Episcopal de Vich. Memòria premiada l'any 1916 en el primer concurs de Museus. (Tiratge a part.)».—570, «Magnífic exemple».—602 i següents, «Culte de la Mare de Déu de la Mercè a Vich».—626 i següents, «La Mare de Déu del Bon Succés».—639, «Del mestre Rodrigo d'Osona».

Any 1919

Núms. 2,073, «No embruteu les parets».—2,077, «La creu major de la Catedral».—2,111 i següents, «Lo que jo he vist d'Empòries».—2,119, «Una nova làpida en el Museu Episcopal».

Any 1920

Núms. 2,130, «L'Analecta Montserratensia».—2,134, «La relíquia de Santa Escolàstica (Catedral de Vich)».—2,137, «Caretas de Carnestoltes».—2,209, «Exploració del dolmen de l'Espina».—2,214, «Del canonge Baranera».—2,249, «Un altre megalit».

El de Puigrodó».—«La nova instal·lació ausetana». (Tiratge a part.)

Any 1922

Núms. 2,461 i següents: «Sant Ignasi de Loyola i el vigatà doctor Jaume Cassador, bisbe de Barcelona».—2,480 i següents, «L'Universitat literària de Vich». (Tiratge a part.)

Any 1923

Núm. 2,716, «Mn. Pere Bofill i Boix».

Exposició a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya

En el local de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya hem vist una notable exposició de proves fotogràfiques del monestir de Poblet, producte d'una excursió realitzada per alguns socis d'aquella entitat al famós monestir del Francolí.

Són especialment interessants les proves dels senyors R. Volatron, Segler, Rocavert i Torres.

L'entitat realitzà dies passats una visita col·lectiva al Museu de la Ciutadella, on, d'acord amb el Reglament de Fotògrafs de la Junta de Museus, els associats foren autoritzats per a fer clixés de conjunt de les instal·lacions.

NOTICIARI

El Museu Barroc de Viena

L'art barroc austríac és un capítol important de la història del Renaixement als països del Nord d'Europa. La Direcció del Museu de Viena, entenent-ho així, ha acordat la creació d'un Museu d'Art Barroc. En aquest Museu s'hi han reunit tota mena d'objectes d'art decoratiu, bronzes, marbres, faiances, porcel·lanes, vidres, orfebreria, pintura, fustes, etc., etc.

Cal pensar l'interès que tindria a Catalunya la creació d'un Museu de les Arts Decoratives, i l'esplendor i l'interès extraordinari de la Secció d'Art Barroc, que podria constituir-ne el seu nucli principal.

Les excavacions d'Empúries

Per Real ordre ha sigut otorgada a la Junta de Museus de Barcelona, i en nom d'ella al seu President actual el Sr. Comte de Belloch, l'autorització per a excavar d'acord amb els respectius propietaris, en les finques exteriors al recinte de les propietats que té a Empúries la referida Junta.

La campanya d'excavacions s'ha realitzat enguany responent al programa que de temps és ve seguint, que és el de descobrir principalment la topografia de la ciutat. Actualment el Conservador del Museu de la Ciutadella, D. Emili Gandia, encarregat d'aquest servei, treballa en la descoberta de la muralla divisòria del recinte romà a l'ibèric, obra ibèrica de gran extensió que dona un dels límits de la ciutat empuriana i en la qual hi ha el seu més senyalat interès. També s'han fet alguns treballs de descobriment dels edificis d'una vila sumptuosa d'època romana, en les finques adquirides per la Junta l'any 1922.

GASETA DE LES ARTS

Petritxol, 8

EDITORIAL POLIGLOTA

Subscripció Barcelona...	2	pessetes al mes
Id. fora	2.75	id. id.
Número solt	1.25	

APAREIX QUINZENALMENT

A. Badrinas

BARCELONA (G.) Taller: Neptú, 2
DR. RIZAL, 34, I 36 (PROP LA DIAGONAL)

Mobles moderns Marqueteries d'art
Fusteria fina
Decoració d'interiors Arts industrials

JOAN BUSQUETS

Casa fundada l'any 1840

MOBLES ARTÍSTICS DECORACIÓ
OBJECTES PER A PRESENT

Exposició, Despatx i Tallers:
Passeig de Gràcia, 36 - Tel. 5314 A - Barcelona

LLIBRES D'ART

PER LES ARTS DECORATIVES,
ARQUITECTURA • PINTURA
ESCULTURA • MOBLES
FERROS, ETC., ETC

Llibreria FABRE
Rambla Catalunya, 52 • Barcelona

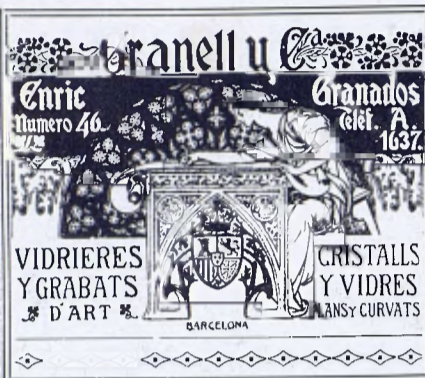
AGENCIA
INTERNACIONAL
DE
WAGONES CAPITONNÉS
Y CADRES

GUARDA MUEBLES
MODERNO

Isidro Bonnevie

SERVICIOS ESPECIALES
PARA EXPOSICIONES
Y MUSEOS

Plaza Nueva, 10 • Tel. 3330 A.
BARCELONA

TALLERS MECÀNICS DE FUSTERIA

Joan Ruiz

Successor de J. Calonja

FAÇANES • TENDES • ALTARS
DESPATXCS • MAGATZEMS, ETC., ETC.

FUSTERIA PER A EDIFICIS - PARQUETS

Roger de Flor, 141 - Passatge Tasso, 13
Telèfon: 785 S. P. BARCELONA

REVESTIMENTS
DECORATIUS

DEKOR

Novíssima aplicació
de la URALITA a les
Arts Decoratives

REPRODUCCIÓ EN RESPATLLERS I
ARTESONATS DE LES TALLEES ANTIGUES
DE FUSTA EN LLURS TONS NATURALS

URALITA, S. A.

BARCELONA. PL. ANTONI LÓPEZ, 15
TELÈFON: 1644 A. - 848 A.

LLOC D'EXPOSICIÓ I VENDA:
PASSEIG DE GRÀCIA, 90 — SUCURSAL
TELÈFON 53 G.

HISTÒRIA
de la
PINTURA CATALANA

S. SANPERE I MIQUEL

L'Art Barbre
Els Trescentistes 1.ª part
Los Cuatrocentistas
Catalanes 2 vol.

Rnt. JOSEP GUDIOL, Pvre.
Els Trescentistes 2.ª part

Cinc volums elegantment enqua-
dernats i profusament il·lustrats

Llibreria Antiga i Moderna
Canuda, 45

EXPOSICIÓ
Compra i Venda d'Antiguitats

J. Valenciano

Corròbia, 2, pral. (Cant. Pl. Nova)
BARCELONA

MATERIAL ELÈCTRIC
INSTAL·LACIONS Y REPARACIONS
ESTUDIS Y PRESSUPOSTOS
Llum • Força • Calefacció

Josep Franch

Corts Catalanes, 682 Tel. 614 S. P.
BARCELONA

JOIER

TEL. 813-S. P. GRANVIA, 643
BARCELONA

CASA FUNDADA L'ANY 1835

LONES, LONETES, LLANETES
I ALTRES TEIXITS
TOLDOS, VELAM, BANDERES
I SIMILARS

TENDES DE CAMPANYA
DE DIFERENTS MODELS

CONFECCIÓ DE TOTA CLASSE
DE TREBALLS DEL RAM

G. ESTAPÉ

PASSEIG DE SANT JOAN, 8
TELÈFON 203-S. P.
BARCELONA

GALERIES DALMAU

PASSEIG DE GRÀCIA, 62 - TEL. 1172 G.

BELLES ARTS
EXPOSICIONS

SECCIONS DE: MATERIAL PER ARTISTES
MARCS, MOTLLURES
OBJECTES D'ART
LLIBRERIA
ANTIGUITATS

Escultura Decorativa i Gran Decoració

Joaquim Campañà

PROJECTES I MOBLES
ANTICS I MODERNS •
TREBALLS EN GUIX
MODELS PER A BRONZE

Taller: NÀPOLS, 307 BARCELONA (G.)
(ENTRE CÒRSEGA I INDÚSTRIA)

ANTIGUITATS
D'ART

Call 28 PRAL.
(CARRER FERNANDO)
(PLAÇA ST. JAUME)

BARCELONA

HISTORIA DEL ARTE

per J. PIJOAN (segona edició)

AQUESTA OBRA, QUE ES POT DIR LA MILLOR I MÉS COMPLETA DINTRE DEL
SEU ESTIL, INCLOU TOTS ELS DESCOBRIMENTS MODERNS EN HISTÒRIA,
ARQUEOLOGIA I CRÍTICA. TÉ TRES VOLUMS, QUE TRACTEN, RESPECTIVA-
MENT, DELS POBLES PRIMITIUS, DE L'EDAT MITJANA, DEL RENAIXEMENT
I FINS A L'ART MODERN. ÉS UNA OBRA MOLT PROFITOSA PER A TOTS
AQUELLS QUE DESITGIN AMPLIAR SA CULTURA ARTÍSTICA.

SALVAT EDITORES, S. A. 41, Carrer de Mallorca, 49
BARCELONA

ANTIGA CASA A. OLIVA
FUNDADA EN 1885

T. Priu Mariné

Taller de daurats • Altars • Imatges
Decoració i reproducció en pasta
d'objectes d'art antic i modern
Casa especial per a la restauració
de retaules antics

Consell de Cent, 368
(entre Bruch i Girona) Barcelona